

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Agent of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

OURANIO TOXO I DR. protiv GRČKE

(članak 6. stavak 1. i članak 11.)

Presuda od 20. listopada 2005. godine

Povreda članka 6. stavak 1. (pravo na pravično suđenje-razuman rok)

Povreda članka 11. (sloboda okupljanja i udruživanja)

ČINJENICE

Podnositelj je politička stranka, Ouranio Toxo ("Duga"), osnovana 1994. godine i dva grčka državljana, koji su članovi njezinog političkog tajništva, Pavlos Voskopoulos i Petros Vassiliadis. Rođeni su 1964. odnosno 1960. godine.

Ouranio Toxo, čiji su deklarirani ciljevi uključivali i obranu makedonske manjine koja živi u Grčkoj, redovno sudjeluje u izborima od 1994. godine. U rujnu 1995. godine stranka je osnovala svoje sjedište u Florini te izvjesila transparent na balkonu prostorija, ističući ime političke stranke na dva jezika koja se govore u regiji, grčkom i makedonskom. Transparent je uključivao riječ "vino-zito", napisano na slavenskom jeziku, što je značilo "duga" na makedonskom, no isto tako značila je borbeni poklič snaga koje su željele osvojiti grad Florinu za vrijeme građanskog rata u Makedoniji.

Dana 12. rujna 1995. godini svećenici crkve u Florini objavili su izjavu pozivajući ljude da se pridruže "demonstracijama u znak protesta protiv neprijatelja Grka koji su samovoljno izložili transparent s protu-helenskim natpisom". Izjava je također pozivala na "deportaciju" odgovornih. Slijedećeg dana gradska skupština usvojila je, te u lokalnim novinama objavila odluku kojom organizira prosvjed protiv podnositelja dok je državni odvjetnik naredio sklanjanje transparenta obrazlažući da je ime stranke na makedonskom jeziku odgovorno za poticanje nemira među lokalnim stanovništvom.

Dana 13. rujna 1995. godine policija je uklonila transparent ne dajući nikakvo objašnjenje podnositeljima koji su skinuti natpis zamijenili novim. Podnositelji kažu da im je te večeri prijetila i vrijeđala ih skupina ljudi koja se okupila pred sjedištem stranke i kojoj su se pridružili gradonačelnik i gradski vijećnici. Negdje oko 1.30 iza ponoći, brojni ljudi napali su sjedište, provalili u prostorije, napali one koji su se u njima nalazili, zahtijevajući da uklone natpis, što su podnositelji i učinili. Drugi napad uslijedio je negdje oko 4.00 ujutro, za vrijeme kojeg su oprema i namještaj iz prostorija izbačeni kroz prozor i zapaljeni.

Podnositelji navode da su, dok se odigravao navedeni napad, nazvali su policijsku stanicu udaljenu 500 metara od središta stranke, no rečeno im je da niti jedan policajac nije na raspolaganju.

Ured državnog odvjetnika nije poduzeo ništa protiv osoba uključenih u incident. S druge strane, temeljem članka 192. Kaznenog zakona pokrenuti su kazneni postupci protiv g. Voskupoulosa, g. Vassiliadisa i ostalih zbog poticanja nereda. Optuženi su da su "sijali nemir među lokalnim stanovništvom izvjesivši pred uredom stranke transparent koji je uključivao riječ slavenskog jezika "vino-zito". Podnositelji su oslobođeni u rujnu 1998. godine.

Dana 5. prosinca 1995. godine, podnositelji su podnijeli kaznenu prijavu protiv odgovornih za incident i zatražili da budu sudionici u navedenom postupak kao građanske osobe. Međutim, zbog nedostataka dokaza, postupak nije proveden. Nakon toga, podnositelji su se obratili kasacijskom sudu (court of cassation), koji je dana 30. siječnja 2003. godine odbio njihovu žalbu.

POSTUPAK I SASTAV SUDA

Zahtjev podnositelja, upućen 11. ožujka 2001. godine proglašen je djelomično dopuštenim dana 5. prosinca 2002.godine. Dana 27. svibnja 2004. godine ostatak zahtjeva proglašen je dopuštenim.

PRIGOVOR

Podnositelj se žali na duljinu trajanja postupka povodom kaznene prijave i povredu prava na slobodu okupljanja i udruživanja. Pozvao se na članke 6. i 11. Konvencije.

ODLUKA SUDA

Članak 6.

Sud naglašava da je navedeni postupak trajao dulje od sedam godina i jednog mjeseca samo u odnosu na istražni postupak. U svijetlu okolnosti, utvrdio je da je ta duljina pretjerana i da nije u skladu sa zahtjevom "razumnog roka". Zbog toga je utvrdio da je došlo do povrede članka 6. stavak 1.

Članak 11.

Sud je utvrdio da je Ouranio Toxo zakonito osnovana politička stranka čiji ciljevi su obrana makedonske manjine koja živi u Grčkoj. Postavljajući transparent ispred svojeg sjedišta, ispisivanje imena stranke na makedonskom, ne može se smatrati moralno neprihvatljivim niti samo po sebi predstavlja neposrednu i blisku opasnost za javni red. Sud je bio spreman prihvatiti da je izraz "vino-zito" mogao potaknuti na neprijateljske osjećaje među lokalnim stanovništvom, i da su njegove dvoznačne konotacije odgovorne za vrijeđanje političkih i patriotskih stajališta većine stanovništva Florine. Međutim, rizik od nastanka tenzija unutar zajednice radi korištenja političkih znakova u javnosti nije sam po sebi dovoljan da bi opravdao miješanje u slobodu okupljanja i udruživanja.

Što se tiče ponašanja vlasti, Sud je utvrdio da je dva dana prije incidenta gradsko vijeće jasno pozvalo gradsko stanovništvo da se okupi i protestira protiv podnositelja, što su neki i učinili. Uloga državnih vlasti je da brani, promovira vrijednosti uključene u demokratski sustav kao

što su pluralizam, tolerancija, i socijalna kohezija. U predmetu pred Sudom bilo bi za očekivati da su lokalne vlasti poticale navedene vrijednosti i zastupali pomirbenu politiku, a ne poticale na sukob.

Što se tiče postupanja policije, Sud smatra da je realno mogla predvidjeti opasnost da će postojeće tenzije prerasti u nasilje i očiglednu povredu prava na udruživanje. Država je stoga trebala poduzeti odgovarajuće mjere kako bi izbjegla ili barem zadržala nasilje. Međutim, ona to nije učinila. Iako su nekoliko puta zvali policiju, koja je bila smještena u neposrednoj blizini, ona nije intervenirala u noći napada, navodno, zbog nedostatka ljudi. Grčka Vlada nije pružila objašnjenje za nedostatak policijskih snaga, budući da se incident mogao predvidjeti. Sudu također nije promaklo da je državni odvjetnik smatrao da nije potrebno pokrenuti istragu u odnosu na navedeni incident kako bi se utvrdila odgovornost. Istraga je započela, tek nakon što su podnositelji podnijeli kaznenu prijavu. U slučajevima miješanja u slobodu okupljana i udruživanja pojedinca, nadležna vlast je imala obvezu poduzeti učinkovite istražne mjere.

U takvim okolnostima, Sud je utvrdio da su i djelovanja i propusti grčkih vlasti doveli do povrede članka 11.

U odnosu na članak 41. (pravična naknada) Konvencije, Sud je podnositeljima zajedno dodijelio 2 000 EUR na ime materijalne štete, 30 000 EUR na ime nematerijalne štete i 3 245 za izdatke i troškove postupka.